

PROSJEKTET: UTENFRA – INNENFOR?

I. Innledning

Prosjektet *Utenfra – innenfor?* er et samarbeidsprosjekt mellom Landslaget for lokalhistorie (LLH), Norsk folkeminnelag (NFL) og Norsk lokalhistorisk institutt (NLI). Prosjektets hovedmål er å styrke dokumentasjonen om og formidlingen av minoritetskulturer på lokalplanet i Norge. Samarbeidspartene vil søke å realisere dette gjennom innsamling, dokumentasjon og formidling av minnemateriale knyttet til det vi kan betegne som ”nyinnvandringen” til norske lokalsamfunn. Med nyinnvandring mener vi innvandring som grovt sett faller innenfor de siste to generasjoner, det vil si perioden etter annen verdenskrig (ca. 1945 til i dag). Dette innebærer at den type innvandring som har lengre røtter og som ligger til grunn for de nasjonale minoritetene (kvener, jøder, tater, sigøynere og skogfinner), faller utenfor rammene for vårt prosjekt. Begrunnelsen for denne tilskjæringen er at mange av de eldre minoritetene lenge har vært gjenstand for faglig interesse fra lokal- og kulturhistorisk hold. For nyinnvandrede minoriteter er situasjonen en helt annen.

Prosjektet *Utenfra – innenfor?* er en satsing med utgangspunkt i Mangfoldsåret 2008. NFL og NLI sendte våren 2007 separate beskrivelser av sine prosjekter foran Mangfoldsåret 2008 til Bente Guro Møller, Kultur- og kirkedepartementets nasjonale koordinator for Mangfoldsåret. Beskrivelsene hadde en rekke likhetspunkter, som gjorde at Møller anbefalte kontakt mellom partene. Etter gjensidig utveksling av informasjon ble partene enige om å utarbeide en felles prosjektbeskrivelse med henblikk på å søke midler fra Norsk Kulturråd. I forståelse med NFL gjorde NLI også en henvendelse til Landslaget for lokalhistorie om å delta som partner i prosjektet. LLH svarte positivt på henvendelsen, og fra september 2007 er det følgelig tre samarbeidspartnere som stiller seg bak prosjektet.

II. Samarbeidspartene – en kort presentasjon

Landslaget for lokalhistorie (LLH) er en frivillig kulturvernorganisasjon, som er paraply for historielag og andre foreninger som arbeider med lokalhistorie. LLH ble opprettet i 1920 og har i øyeblikket 417 lag/foreninger som medlemmer, som i sin tur organiserer rundt 82.000 enkeltpersoner. LLH arbeider for å ivareta medlemmenes interesser overfor myndigheter og media, og utgir bl.a. det faghistoriske tidsskriftet *Heimen*.

Norsk Folkeminnelag er en frivillig organisasjon som siden 1920 årlig har redigert og utgitt 1-2 kulturhistoriske bøker. Tradisjonelt har utgivelsen vært empirisamlinger av norske folkeminner, men i den senere tid har utgivelsene mer karakter av kulturhistorisk sakprosa. Styret består av 10 kulturhistorikere som gir konsulentbistand til forfattere og står for bokproduksjon, distribusjon, seminarvirksomhet og utgivelse av medlemsbladet NFL-nytt.

Norsk lokalhistorisk institutt er en statsinstitusjon under Kultur- og kirkedepartementet, og har som oppgave å fremme lokal- og regionalhistorisk virksomhet i Norge. NLI gir råd og veiledning på alle trinn av arbeidet med by- og bygdebøker og andre lokalhistoriske skrifter. Instituttet gjennomgår også manuskripter til slike arbeider og arrangerer kurs og seminarer for både profesjonelle og frivillige aktører innen sektoren. NLI er ansvarlig for nettstedet lokalhistorie.no og er koordinatorer for Lokalhistorisk nettverk. Instituttet publiserer kilder og håndbøker, litteratur- og kildeoversikter, spørrelister og andre hjelpemidler for lokalhistorikere. Sammen med Landslaget for lokalhistorie utgir NLI tidsskriftet *Lokalhistorisk magasin*.

III. Prosjektets faglige bakgrunn

Alle samarbeidspartene har i stor utstrekning knyttet sin virksomhet til det vi kan kalle den tradisjonelle, folkelige nasjonale kulturarven, det vil si at alle parter tidligere har basert sitt arbeid på norsk majoritetskultur på grasrotnivå.

Kanskje gjelder dette i særlig grad *Norsk lokalhistorisk institutt* og *Landslaget for lokalhistorie* – og i videre forstand norsk lokalhistorie overhodet. NLI og LLH ser Mangfoldsåret som en mulighet til å rette søkelyset mot en rekke forhold som er skjøvet ut av lokalhistorien. I flere forbindelser har det vært framhevet at norsk lokalhistorie har et ”janusansikt”; på den ene siden er det et fagfelt, som for eksempel engasjerer en rekke profesjonelle fagfolk innenfor universitets- og høyskolemiljøene og abm-sektoren. På den annen side er det en folkelig bevegelse, representert av de omkring 100 000 medlemmene i de mer enn 600 historielagene som på frivillig basis er engasjert i ulike typer av lokalhistoriske aktiviteter. Professor Knut Kjeldstadli påpekte i forbindelse med NLI's 50-års jubileumsseminar høsten 2006 at begge sider av lokalhistorien har hatt en tendens til å stenge ute tre forhold, nemlig forbindelsene mellom lokalsamfunnet og verden utenfor, relasjonen til de som flytter inn i lokalsamfunnet og endelig spente forhold innad i lokalsamfunnet. Vi tror denne analysen er riktig: Både den folkelige og faghistoriske fløyen av norsk lokalhistorie har gjennom sin 100-årige historie vært tilbøyelig til å forstå lokalsamfunnet som en harmonisk helhet med klare grenser til omverdenen.

Lokalhistorien har favorisert den etablerte, veltilpassede og fastboende befolkningen, og spesielt den del av befolkningen som har røtter i lokalsamfunnet – på grunn av slektskapsmessige forhold. Fra faglig hold er denne ubalansen blitt påpekt en rekke ganger. Fra den folkelige delen av norsk lokalhistorie har behovet for en nyorientering også blitt understreket. I strategiplanen til Landslaget for lokalhistorie for perioden 2005 til 2011 blir det for eksempel framhevet at lokalsamfunnet i dag er under ”forvandlingens lov”, at grensene mellom by og land og mellom lokalsamfunnet og verden utenfor er mindre tydelige enn tidligere. Mange lokalsamfunn oppleves som mer åpne, mer mangfoldige, men også mindre harmoniske enn tidligere. Og som alltid når det gjelder historisk forskning og formidling, skaper denne situasjonen behov for et nytt blikk på fortiden, et blikk for det som er kommet utenfra og har stått utenfor, også i historisk forstand.

Norsk folkeminnelag er en forening som siden 1920 har samlet inn og publisert norske folkeminner. Muntlig kultur er på mange måter et skjørt materiale, som ikke uten videre bevares for ettertiden med mindre noen aktivt går inn for å ta vare på det. Gjennom sitt arbeid med innsamling og opplysningsarbeid har NFL i likhet med Norsk lokalhistorisk institutt vært med på å forme folks oppfatning om hva som er norsk kultur, og hva som er norsk. Minoriteter som samer og tater er allerede representert i NFLs samlinger. Men i 2008 er den norske kulturen mer mangfoldig enn noensinne. Fortellingen og forestillingen om enhets-Norge og hva det er å være norsk, ser imidlertid ut til å ha blitt hengende noe etter. Vi ønsker derfor nå å yte vår skjerv til å nyansere bildet og til å bevare den muntlige kulturen som lever i minoritetsmiljøene. Folklore har den paradoksale egenskap at det både knyttes til etnisk identitet og følelse av særpreg samtidig som folklore fra ulike grupper har påfallende likheter. Eventyr fra India kan ofte være nesten strukturelt identiske med norsk folkeeventyr, men utspille seg i et annet miljø. Muntlig kultur minner oss på at vi både er like og forskjellige. Prosjektet skal munne ut i en utgivelse som vil tydeliggjøre nettopp dette.

IV. Delprosjekter

Som nevnt innledningsvis, er formålet med prosjektet *Utenfra – innenfor?* å styrke dokumentasjonen om og formidlingen av minoritetskulturer på lokalplanet i Norge. Prosjektet kan faglig relateres til flere andre og lignende prosjekter som er under gjennomføring eller har vært gjennomført de senere år. Særlig vil vi trekke fram prosjektet *Norsk i går, i dag, i*

morgen? som en viktig referanse. Vårt prosjekt har både klare likhetstrekk med og tydelige forskjeller fra dette prosjektet. Likhetsstrekkene ligger i at også vi tar sikte på å samle inn og formidle bilde- og lydopptak fra innvandremiljøer. Det teoretiske utgangspunktet i den såkalte "oral history-tradisjonen" er også delvis sammenfallende. Metodisk ønsker imidlertid vi i vesentlig grad å basere oss på tematisk orienterte intervjuer. Videre tar vi sikte på å samle inn andre typer av informasjon, som det vil framgå nedenfor. Og endelig vil vårt prosjekt ha et mye bredere geografisk nedslagsfelt, så fremt det blir gjennomført i tråd med intensjonene om å engasjere historielagbevegelsen og innvandrergrupper over hele landet. Prosjektet har også et visst slektskap, særlig på intensjonsplan, med Oslo byarkivs prosjekt *Oslo multikulturelle arkiver* og med prosjektet *Nasjonale minoriteter i offentlige arkiver*, som Landslaget for lokal- og privatarkiv står bak. Begge disse prosjektene har imidlertid sitt fokus på innsamling av arkivmateriale, mens vårt prosjekt har som hensikt å produsere nytt materiale basert på muntlige kilder.

Konkret tar vi sikte på å realisere våre intensjoner gjennom to delprosjekter. LLH, NFL og NLI vil sammen være faglig ansvarlige for planleggingen og gjennomføringen av prosjektet i samarbeid med andre aktører inn kultursektoren – særlig ABM-utvikling – forsknings- og undervisningssektoren og innvandrerorganisasjonene.

Delprosjekt 1: Stedet som møteplass mellom "Vi" og "De andre"

Samarbeidspartene vil stimulere til at historielag og innvandrerorganisasjoner i Norge starter innsamling av minnemateriale og fotografisk materiale knyttet til nyinnvandring. Vi har dessuten som klar intensjon å knytte kontakt med innvandrerorganisasjoner med henblikk på deltakelse i samarbeidet. LLH, NFL og NLI tar sikte på å etablere et konkret og avgrenset innsamlingsprosjekt med vekt på innvandreres møte med stedet og lokalsamfunnet. Hovedproblemstillingene vil være: Hva slags forventninger har innvandrere hatt til stedet? Hvordan opplevde de stedet de kom til? Hvordan opplevde de menneskene i lokalsamfunnet? Hvordan har eventuelt opplevelsen av stedet endret seg etter at de ble fastboende? Noe av fordelene med denne typen problemstillinger er at de kan være av gjensidig interesse. Problemstillingene har en symmetrisk karakter: Det kan på den ene siden være lærerikt for medlemmer av lokallhistorielag – og for lokalsamfunnet totalt – å få kunnskap om hvordan innvandrere med ulik etnisk bakgrunn opplever møtet med samfunnet. På den annen side vil det være positivt og konstruktivt for innvandrere å fortelle sin historie om møtet med lokalsamfunnet, få den dokumentert og i neste omgang formidlet.

Delprosjekt 2: Fortellinger fra mangfolds-Norge

Dette delprosjektet vil fokusere på immaterielle kulturminner i minoritetsmiljøene. Målsetningen med prosjektet er å samle inn og tilgjengeliggjøre tradisjonsmateriale fra norske minoritetsmiljøer og deres møteplasser. I en minoritetssituasjon, hva slags sanger, sagn, fortellinger, dikt eller liknende holdes i live i utkantene av det norske majoritetssamfunnet? Og ved migrasjon, hvilke tradisjoner overlever, og oppstår det kanskje noe helt nytt? Vi ønsker å engasjere og inspirere minoritetsmiljøer til å bli oppmerksomme på, og løfte fram, egen muntlig kulturarv. Håpet er å vekke engasjement i minoritetsmiljøene til selv å definere og samle inn folkløse, i tillegg til å engasjere lokallhistorielagene og de andre aktørene som er involvert i prosjektet.

V. Framdriftsplan – gjennomføring av delprosjektene

Milepæler i framdriftsplanen:

- Oktober 2007: Oppstart av prosjektet
- Oktober 2007: Utarbeidelse, trykking og utsending av invitasjonsbrosjyre

- November/desember 2007: Etablering av nettsider for prosjektet
- Januar 2008: Ansettelse av prosjektleder
- Februar 2008: Arbeidsseminar for deltakerne i prosjektet
- Mars/april 2008: Kurs for feltassistenter
- Mars 2008-september 2008: Gjennomføring av intervjuarbeid
- November 2008: Publisering av prosjektrapport, delprosjekt 2
- April 2009: Publisering av prosjektrapport, delprosjekt 1

Detaljert framdriftsplan

Begge delprosjektene vil starte opp høsten 2007. På enkelte punkter vil prosjektene samkjøres. I løpet av høsten 2007 vil samarbeidspartene gå ut med en åpen invitasjon til alle historielag om være med på en satsing i Mangfoldsåret. Den åpne invitasjonen vil suppleres med en direkte og individuelt utformet invitasjon til en mindre gruppe historielag som tydelig har signalisert interesse for denne problematikken. Samarbeidspartene tar dessuten sikte på å rette tilsvarende invitasjoner til innvandrerorganisasjoner. Også her vil vi satse dels på en åpen og dels på en mer målrettet invitasjonsrunde. Sammen med invitasjonen vil det også utarbeides en fylldig informasjonsbrosjyre, som vil gi opplysninger om prosjektet og gjennomføringen av det.

Høsten 2007 vil samarbeidspartene opprette egne nettsider for prosjektet. Nettsidene vil være knyttet til NLI's nettsted lokalhistorie.no, men gis tydelig karakter av fellesprosjekt mellom de tre samarbeidspartene. Gjennom nettsidene tar vi sikte på å informere om prosjektet og bl.a. tilby intervjuopplegg, informasjonsmateriell og idéhefter. Vi kommer også til å registrere deltakere og prosjekter som vi får informasjon om som svar på våre invitasjoner. Dessuten vil vi opprette databaser for det innsamlede materialet. Videre vil vi ta i bruk sosiale nettverksskapende verktøy som for eksempel blogg og diskusjonsforum. Vi vurderer å basere hele nettstedet på teknologi som fremmer samarbeid og interaktivitet, for eksempel wikiteknologi.

I februar 2008 (program foreligger primo november) vil samarbeidspartene arrangere et arbeidsseminar om minneinnsamling. Arbeidsseminaret vil være rettet mot historielagsmedlemmer og personer knyttet til innvandrer miljøer som etter invitasjonsrundene har meldt interesse for tiltaket. Seminaret vil være todelt. I første del av seminaret vil vi presentere de mer faglig-teoretiske begrunnelsene for prosjektet, samt gi en innføring i intensjonene med hvert av delprosjektene. I andre del vil vi gå inn på de praktiske aspektene: seminaret vil gi generell innføring i innsamlingsteknikk, personvern, registrering, oppbevaring og formidling av denne typen materiale. Særskilt vil det gis innføring i folkloristikk og innsamling av folkeminner. Vi vil følge opp arbeidsseminaret med informasjonsmateriell på nettsiden. Seminaret vil primært ha til oppgave å rekruttere feltassistenter, det vil si personer som skal skoles for å gjennomføre intervjuer og annet innsamlingsarbeid.

Etter arbeidsseminaret – i perioden fra slutten av mars 2008 til slutten av september 2008 – vil vi gjennomføre selve innsamlingsarbeidet. LLH, NFL og NLI vil i samarbeid utarbeide spørreskjemaer for begge delprosjektene, men NFL vil ha et faglig hovedansvar for dette. Samarbeidspartene og prosjektlederen (se nedenfor) vil også gjennomføre et kurs for feltassistenter i månedsskiftet mars/april. Etter gjennomføringen av innsamlingsarbeidet vil partene arrangere et evalueringsseminar, som også har til hensikt å inspirere til videre innsamlingstiltak fra deltakernes side. Rent innsamlingstaktisk virker det klokt å starte arbeidet med delprosjekt 2. Begrunnelsen for dette er i hovedsak at folkeminner, som sagn, vuggeviser og annen folklore er laget i den hensikt å formidles. Dermed er innsamling av folkeminner en takknemlig inngangsport for lokalhistorisk arbeid i minoritetsmiljøer. Folklore vil vanligvis oppleves som mindre privat: personvern lar seg lett ivareta og feltarbeidet kan

utføres på kollektive møteplasser. Intervjuobjektene behøver ikke utlevere seg på samme måte som i for eksempel et livsløpsintervju som kan oppleves som vanskelig håndterbart for begge parter. Vi tror følgelig at dette kan fungere som en portal til prosjektet som helhet. Men på dette punktet er det nødvendig å vise fleksibilitet, og for noen av aktørene vil det kanskje være mer naturlig å begynne med delprosjekt 1, der stedet som kulturmøtearena vil utgjøre hovedtematikken. En del av råmateriale fra innsamlingen vil utvilsomt foreligge i et fremmedspråk, og det vil følgelig være nødvendig å oversette dette.

Det er rimelig at historielagene og eventuelt andre organiserte aktører fungerer som depotinstitusjoner for innsamlet materiale, der det foreligger gode depotforhold. Men det kan også være en bedre løsning at folkebibliotekene fungerer slik – eventuelt i samarbeid med andre kommunale institusjoner, som kommunearkivene, eller regionale instanser, som for eksempel fylkesmuseene. Dette vil vurderes nærmere. I det hele tatt kan det være både nødvendig og fruktbart at prosjektet på et tidlig tidspunkt knytter kontakt med folkebibliotekene. Det er flere grunner til dette: Folkebibliotekene har en landsdekkende infrastruktur, de har lokalhistorisk arbeid som en av sine lovpålagte funksjoner og de har – stort sett – gode depoter. Flere filialer av Deichmanske bibliotek har allerede vist stor interesse for prosjektet og har etablert møteplasser egnet for innsamlingsarbeid. Det er en forutsetning at prosjektledelsen får kopier av materialet.

I tilknytning til begge delprosjektene skal vi publisere prosjektrapporter, som oppsummerer resultatene og evaluerer prosessen. Tidspunkt for publiseringen vil være sent i 2008 og tidlig i 2009. Delprosjekt 1 vil føre fram til en prosjektrapport med vekt på stedet som kulturell møteplass mellom minoritets- og majoritetskulturer. NLI vil være utgiver. Rapporten skal utgis i første halvår 2009. Delprosjekt 2 vil resultere i en rapport som presenterer folkeminnetekster og fotografier fra miljøene, som en del av Norsk Folkeminnelags skriftserie. Rapporten publiseres sent i siste halvår 2008. Rapporten skal sortere tekstene etter temaer slik at det kulturelle mangfoldet i Norge så langt som mulig gjenspeiles i hvert kapittel. Tekstene skal utstyres med noter om opphav og traderingskanaler og dessuten med en faglig innledning.

Det er viktig å understreke at selv om prosjektet som sådan vil bli avsluttet med Prosjektrapportene, tar vi sikte på at en del av tiltakene som prosjektet skal initiere, føres videre på permanent basis. Hensikten er at prosjektet vil føre til varige endringer når det gjelder mangfold og minoritetskulturer som lokalhistorisk tema. Særlig tar partene sikte på å vedlikeholde nettsidene som en del av lokalhistorie.no. Gjennom dette og andre tiltak ønsker samarbeidspartene også å stimulere historielag og andre aktører til å drive et fortsatt aktivt innsamlings-, dokumentasjons- og formidlingsarbeid. Det kanskje viktigste resultatet av prosjektet vil være nye kontakter – innad i minoritetsmiljøer og mellom minoritetsmiljøer og majoritetsmiljøer. Vi håper dessuten å skape en økt bevissthet om hvordan nye og gamle nordmenns historier kan fortelles, og en bevissthet om hvordan migrerende muntlig kultur og fortellinger lever i våre lokalsamfunn. Denne historien og disse historiene fortjener både å fremheves og å bevares. Den er en del av vår felles norske kulturarv.

VI. Organisering og ansvarsfordeling – særskilte utfordringer

LLH, NFL og NLI vil sammen ha det faglige ansvaret for gjennomføringen av prosjektet. Som nevnt ovenfor, er det likevel naturlig at NFL tar et spesielt faglig ansvar når det gjelder gjennomføringen av intervjuene, i egenskap av faginstans for innsamling av muntlig kildemateriale.

NLI vil på sin side ta et særskilt ansvar når det gjelder organisering av prosjektet, i kraft av at instituttet har et godt utbygd nettverk til lokalhistoriebevegelsen. Som statsinstitusjon har NLI også spesielle forutsetninger for å ta ansvaret for prosjektets administrasjon og økonomi. NLI vil ta arbeidsgiveransvaret for prosjektlederen. Videre er det

mulig at NLI kan stille kontor plass til rådighet for prosjektlederen. Dette vil imidlertid først kunne avklares etter behandlingen av statsbudsjettet for neste år. Så tidlig som mulig i 2008 tar samarbeidspartene sikte på å ansette prosjektleder for prosjektet. Siden den faglige tyngden i prosjektet i vesentlig grad vil ligge på minneinnsamling, tror vi det er nødvendig å ansette en prosjektleder med kompetanse innenfor dette feltet og spesielt med vitenskapelig kompetanse innen folkloristikk.

Fram til ansettelse av prosjektleder vil LLH, NFL og NLI i fellesskap stå for gjennomføringen av prosjektet. LLH og NFL er imidlertid frivillige organisasjoner med små økonomiske ressurser. Så langt det er mulig innenfor NLI's totale arbeidsoppgaver og ressurser, vil instituttet følgelig forsøke å dekke utgifter som i henhold til framdriftsplanen må gjennomføres allerede høsten 2007 (se ovenfor). Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til dette, noe som dessverre kan skape forsinkelser i gjennomføringen av prosjektet.

Prosjektet er avhengig av at det etableres et nettverk av lokale aktører som kan gjennomføre intervjuer og øvrig materialinnsamling, at det skapes gode kontaktlinjer mellom dette nettverket og prosjektledelsen, og endelig at det knyttes gode forbindelser mellom det lokale nettverket, prosjektledelsen og innvandrersorganisasjoner, som kan skape tillit i lokale innvandrermiljøer og bidra til god kommunikasjon mellom aktører innenfor historielagene og lokale innvandrergupper. Samarbeidspartene ser minst to viktige utfordringer i denne forbindelse:

- *At historielagene lar seg mobilisere.* Som nevnt er det ca. 600 historielag i Norge. Vi mener at det er realistisk å få omtrent 10 prosent av dem engasjert i prosjektet. Vi vil henvende oss til alle historielag. Men primært tar vi sikte på å engasjere historielag i kommuner som har en innvanderandel av befolkningen som minst tilsvarer landsgjennomsnittet, det vil si 8,9 prosent. Dette dreier seg om mellom 25 og 30 kommuner.
- *At prosjektet forankres i innvandrersorganisasjonene.* Vi vil etablere kontakt med organisasjoner som representerer viktige innvandrergupper, dessuten med organer som fungerer som bindeledd mellom innvandrere og offentlige instanser. Kontaktutvalget mellom innvanderbefolkningen og myndighetene (KIM), må spesielt nevnes i denne sammenheng. Vi vil også etablere kontakt med kommunale instanser som står i kontakt med disse miljøene, slik som folkebibliotekene og de kommunale flyktningkonsulentene. Kompetanse på oversettelse og tolkning av materialet vil også kunne hentes herfra.

VII. Formidlingsstrategier

Prosjektet har både en kortsiktig og en langsiktig formidlingsstrategi. Begge er beskrevet ovenfor, men skal tydeliggjøres her. Den kortsiktige formidlingen har Mangfoldsåret 2008 som horisont og er særlig knyttet til Prosjektrapportene nevnt under punkt V ovenfor. Vi håper også å stimulere til lokale utstillingstiltak eller andre lokale formidlingstiltak i løpet av 2008. Naturlige fora for formidling av lokale tiltak er også Lokalhistorisk magasin, som utgis 4 ganger i året av LLH og NLI, og Lokalhistorisk nettverks nyhetsbrev, som kommer ut hver måned.

Den langsiktige formidlingsstrategien, det vil si formidlingen som går utover Mangfoldsårets rammer, er todelt. Den ene delen betrakter vi som en videreføring av Mangfoldsåret 2008 inn i Kulturminneåret 2009. Det er mange ideologiske og verdimeslige fellesnevner mellom disse markeringsårene som gjør det rimelig å se dem i sammenheng. Dette er også i tråd med Kulturdepartementets intensjon om mangfold som en tilstand innen kultursektoren. Prosjektet kan videreføres inn i Kulturminneåret ved at vi stimulerer til formidling av de lokale intervjuene som immaterielle kulturminner eller som minner knyttet til lokale steder eller fysiske kulturminner. Dette kan skje i samarbeid mellom prosjektets

partnere på den ene side og historielag, bibliotek og kommunale etater på den annen og for eksempel realiseres i form av utstillinger eller kulturvandring. Den andre delen av den langsiktige formidlingsstrategien knytter vi særlig til nettstedet som skal opprettes høsten 2007. Vi tar som nevnt sikte på at dette nettstedet skal få permanent karakter, og utvikle seg til å bli et nasjonalt nettsted for forskning på og formidling av minoriteters og innvandremiljøers minner. For å realisere disse langsiktige delene av prosjektets formidlingsstrategi, er det sannsynligvis nødvendig å søke om ytterligere eksterne midler.